

ЛІТЕРАТУРА

1. Букин Ю.И. Реализация принципов гуманизации на основе личностно-ориентированных, здоровьесберегающих технологий на уроках, во внеклассной работе / Ю.И. Букин. [Электронный ресурс] – 2006. – Режим доступа: <http://festival.iseptember.ru/2005-2006>.
2. Газман О.С. Педагогика свободы: путь в гуманистическую цивилизацию XXI века / О.С. Газман // Новые ценности образования: Тезаурус для учителей и школьных психологов. – М.: Школа-Пресс, 1995. – 145 с.
3. Гессен С.И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию / С.И. Гессен. – М.: Школа-Пресс, 1995. – 448 с.
4. Касымбекова С.И. Научно-методические основы современной системы физического воспитания в школах / С.И. Касымбекова. [Электронный ресурс]– 2006. – Режим доступа: <http://lib.sportdu.ru>.
5. Кон И.С. Ребенок и общество / И.С. Кон. – М.: Наука, 1988.– 311 с.
6. Курьсь В.Н. Взгляды на общее непрерывное образование в области физической культуры в пространстве педагогической антропологии / В.Н. Курьсь, Л.М. Сляднева / Теория и практика физической культуры. – 2004. – № 12. – С. 14-18.
7. Лукьяненко В.П. Современное состояние и концепция развития общего среднего физкультурного образования в России / В.П. Лукьяненко – Ставрополь: Изд-во СГУ, 2002. – 312 с.
8. Лях В.И. Комплексная программа физического воспитания учащихся: 1-11 кл. / В.И. Лях, А.А. Зданевич. – М.: Просвещение, 2006. – 128 с.
9. Симонова Н.Н. Физические упражнения и здоровье школьников / Н.Н. Симонова // Актуальные вопросы физического воспитания и спорта. – 2003. – № 3. – С. 18-24.
10. Шиянова Е.Н. Идеи гуманизации образования в контексте отечественных теорий личности / Е.Н. Шиянова, И.Б. Котова. – Р-н-Д.: Прометей, 1995. – 343 с.

УДК 37.03–056.263–053.4:797.2

РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГЛУХИХ ДІТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ПЛАВАННЯ

Сокирко О.С., к.пед.н., доцент, Товстоп'ятко Ф.Ф., к.філос.н., доцент

Запорізький національний університет

Розроблено систему фізичних вправ зі спеціальним символічно-жестовим супроводом, комплекс рухливих ігор і завдань для індивідуального і групового виконання в умовно-водному та водному середовищі, розрахованих на взаємодію з однолітками, щочують, та спрямованих на активізацію пізнавальної діяльності глухих дітей 5-6 років, методика діагностики плавальних умінь дошкільників.

Ключові слова: глухі діти 5-6 років, розвиток пізнавальної діяльності, навчання плаванню, корекційна методика, експериментальна модель.

Сокирко А.С., Товстопятко Ф.Ф. РАЗВИТИЕ ПОЗНАВАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ГЛУХИХ ДЕТЕЙ НА ЗАНЯТИЯХ ПЛАВАНЬЕМ / Запорожский национальный университет, Украина

Разработана система физических упражнений со специальным символично-жестовым сопровождением, комплекс подвижных игр и заданий для индивидуального и группового выполнения в условно-водной и водной среде, рассчитанных на взаимодействие со слышащими сверстниками и направленных на активизацию познавательной деятельности глухих детей 5-6 лет, методика диагностики плавательных умений дошкольников.

Ключевые слова: глухие дети 5-6 лет, развитие познавательной деятельности, обучение плаванию, коррекционная методика, экспериментальная модель.

Sokirko A., Tovstopyatko F. DEVELOPMENT OF COGNITIVE ACTIVITY OF DEAF CHILDREN IS ON EMPLOYMENTS AFTER SWIMMING / Zaporizhzhya national university, Ukraine.

The difference of cognitive activity development as well as physical state of deaf children aged 5-6 from the indicators of developing the same-age children but without hearing problems has been determined. The principles and contents of correction-developing work on cognitive activity development of deaf children aged 5-6 in the process of swimming training have been worked out. The notion "cognitive activity" has been specified. The theory and methodology of correction work on developing cognitive activity of deaf children aged 5-6 have been further elaborated.

Key words: deaf children aged 5-6, cognitive activity development, swimming training, correction methodology, experimental model.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Однією з важливих ознак демократизації і гуманізації сучасного суспільства є увага до осіб і особливо дітей з особливими потребами, про що наголошено в багатьох міжнародних документах, Національній доктрині розвитку освіти в Україні у XXI столітті. Відповідно до цього розвивається система спеціальної освіти для осіб з особливими потребами, створюється правова, наукова і методична база їх навчання та виховання, розробляються спеціальні методики корекційної роботи, що забезпечують їхню соціалізацію й адаптацію до умов життєдіяльності в сучасному суспільстві.

Серед значної кількості дітей, яких сьогодні відносять до категорії таких, хто має особливі потреби, велику групу складають такі, що втратили слух або мають його значні порушення.

Ученими доведено, що ураження слухового аналізатора негативно позначається на психічному і фізичному розвитку, соціалізації та становленні особистості глухих дітей. Ускладнений розвиток їхнього мовлення, що зумовлюється порушенням або повною втратою слуху, призводить до порушення мислення, пам'яті, уяви та інших психічних процесів, що забезпечують пізнавальну діяльність (Р. Боскіс [2], Л. Виготський [3]).

Значно змінюється особистісний розвиток дітей з порушенням слуху. У них розвивається замкненість, небажання вступати в контакт з оточуючими. Зменшення обсягу інформації, яку отримують глухі діти внаслідок ураження слуху, позначається також на рівні їхнього фізичного розвитку, оволодінні майже всіма видами рухових дій (Н. Байкіна [1], Л. Тигранова [7], Н. Яшкова [8]). Усе це негативно впливає на успішність їх подальшого навчання у школі.

Проте результати наукових досліджень і досвід спеціальної освіти показують, що діти з порушенням слуху можуть успішно опановувати програму загальноосвітньої школи за умови відповідної своєчасної та цілеспрямованої роботи. Ефективність корекційної роботи посилюється, якщо вона починається з дошкільного віку і максимально враховує наявні можливості та компенсаторні механізми психофізичного розвитку організму.

Перспективним у цьому контексті є навчання глухих дітей плавання. Відомо, що воно, як засіб фізичного виховання, позитивно впливає на діяльність серцево-судинної і дихальної систем організму дитини, підвищує ємність легенів, збільшує інтенсивність

обмінних процесів, покращує координацію рухів та орієнтацію у просторі, сприяє вихованню в дитини самостійності, дисциплінованості, сміливості, рішучості і наполегливості (С. М'ясищев [5], Д. Силант'єв [6]). Проте проблема використання плавання як засобу розвитку пізнавальної діяльності дітей дошкільного віку з порушенням слуху не була предметом спеціального дослідження.

З урахуванням важливості розвитку пізнавальної діяльності глухих дітей дошкільного віку з порушенням слуху для їх успішного навчання в школі і необхідності використання в цьому процесі спеціальних методик корекційної роботи було визначено тему дослідження «Розвиток пізнавальної діяльності глухих дітей 5-6 років у процесі навчання плавання».

Ціль роботи – розвиток пізнавальної діяльності глухих дітей на заняттях з плавання.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Розробка експериментальної корекційної методики розвитку пізнавальної діяльності глухих дошкільників у процесі навчання плавання здійснена відповідно до положень вітчизняної психології про генетичний зв'язок різних форм мислення (Л. Виготський [3], О. Запорожець [4]), ролі слова в цьому процесі. У дошкільному віці – це зв'язок наочно-дійового, наочного-образного і словесно-логічного мислення, що встановлюється при діях з різними предметами, переміщенні в просторі, зміні їх функціональних залежностей. За цих умов дитина має можливість усвідомити динамічність, мінливість довкілля, набути досвіду його змішання відповідно до власних задумів і завдань, які перед нею ставить дорослий. При цьому суттєво змінюються способи орієнтування дитини в довкіллі, вона навчається визначати суттєві зв'язки і відношення між предметами, що стимулює розвиток її пізнавальних можливостей. Діти починають орієнтуватися не тільки на мету дії, але й на способи її досягнення, оцінювати їх правильність.

Навчання будь-якої діяльності неможливе без запам'ятовування певних слів, усвідомлення їх значення. Використання слова у взаємодії дитини з оточуючими дорослими й однолітками позначає дію, яку необхідно виконати. Надалі воно набуває характеру узагальненого символу, що використовується при виконанні однорідних практичних завдань і переноситься в інші подібні ситуації. Оперування словами подумки, навіть при відсутності розвиненого мовлення, сприяє розвитку пізнавальної діяльності дитини, внутрішньо перебудовує її мислення й укріплює зв'язок між основними компонентами пізнання – дією, словом і образом.

З урахуванням цих положень, робоча гіпотеза дослідження полягала в припущенні, що модель корекційної методики розвитку пізнавальної діяльності глухих дітей 5-6 років у процесі навчання плавання має складатися: з пропедевтичного (освоєння жестів і символічних знаків, що відтворюють команди, необхідні для виконання рухових дій та дихання пловців-початківців, їх організації в умовно водному середовищі); адаптувально-навчального (засвоєння техніки дихання й основних плавальних рухів за символічно-наочними і жестовими командами у водному середовищі) і розвивально-тренувального (удосконалення координації дихання та плавальних рухів за символічно-жестовими командами в індивідуальному і груповому виконанні у водному середовищі) етапів; системи спеціальних корекційно-розвивальних вправ, що орієнтують на опанування плавальних рухів в рухливих індивідуальних та групових іграх у воді, позитивно вплине на розвиток їхньої пізнавальної діяльності та скоротить відставання від однолітків без порушення слуху.

Відповідно до цієї моделі експериментальна корекційна методика на першому – пропедевтичному етапі – була спрямована на формування в глухих дітей уявлення про плавання як різновид фізичної діяльності, основні рухи і способи плавання, подолання

страху перед водним середовищем, спортивною спорудою, незнайомими людьми тощо. Створення умов для вирішення цих завдань сприяло підвищенню мотивації глухих дітей до навчання плавання. Для цього заняття проводилися на суші в умовно-водному середовищі (зал сухого плавання). На заняттях глухим дітям на малюнках і слайдах демонструвалися наочні зображення плавальних рухів, актуалізувались образи предметів для порівняння з цими рухами (млин, їжачок, молоточок, дроворуб тощо), вивчалися рухи, що є підготовчими для навчання плавання (махи руками, ногами, перекид, підскок тощо). Увага приділялася поясненню основних правил безпечної поведінки на воді, ознайомленню з командами, що подаються при навчанні плавання в умовах басейну. До занять цього етапу залучалися спортсмени, які демонстрували техніку плавання в басейні і деталі виконання окремих рухів та способів плавання в залі сухого плавання.

При вивченні плавальних рухів застосовувалися картки із завданнями, на яких були відображені схеми з виконання спеціальних вправ, вимоги щодо їх оптимального відтворення і кількості повторень. Глухі діти засвоювали систему жестів і невербальних команд, за допомогою яких здійснювалося керування їхніми руховими діями та корекція помилок в умовно-водному середовищі. Крім загальноприйнятих жестів, що використовуються вчителями фізичної культури і вихователями в роботі з глухими дітьми, («Помилка», «Спочатку», «Не бавтеся!», «Виконуйте!» і т. ін.), були розроблені спеціальні жести, що сприяли усвідомленню дітьми техніки виконання плавальних вправ (положення кінцівок, гребкових поверхонь, моменти найбільшого докладання зусиль, характеристика темпу та ритму рухів) і прискорювали їх практичне освоєння.

На другому – адаптувально-навчальному етапі – основними завданнями були освоєння глухими дітьми водного середовища, ознайомлення з його властивостями і навчання найпростішим рухам та диханню. За експериментальною методикою вирішенню цих завдань сприяли інтегровані заняття, в яких взяли участь і діти без порушень слуху. На заняттях широко застосовувалися різноманітні ігри й ігрові дії, що передбачали переміщення по дну басейна, пірнання, виконання видиху у воду, ковзання, спливання і лежання на воді. Усі ігри спочатку обговорювались і виконувалися на заняттях в умовно-водному середовищі. На заняттях на суші під час проведення ігор глухим дітям спочатку пропонувалися знайомі ігри з подальшим їх ускладненням, або варіантами виконання для навчання нових рухів. Для пояснення сюжету гри, правил і рухових дій у нових іграх на допомогу залучалися діти без порушення слуху. Дітям пропонувалося діяти парами, допомагаючи один одному.

Загальна послідовність формування навичок плавання на адаптивно-навчальному етапі складалася з демонстрації певного способу плавання і його елементів, виокремлення його елементів, вивчення системи жестів та команд, пов'язаних з організацією й оцінюванням правильності плавальних рухів глухих дітей в умовно-водному середовищі. Після цього оволодіння елементами плавальних рухів закріплювалось у воді.

На третьому – розвивально-тренувальному етапі – основними завданнями були розвиток й удосконалення координації дихання і плавальних рухів глухих дітей у водному середовищі. Їх вирішенню сприяло використання ігор та ігрових дій у воді. Основною відмінністю цього етапу було використання командних ігор, що вимагали спільних злагоджених дій усіх учасників команди для досягнення поставлених цілей. До складу команд входили як глухі, так і діти без порушення слуху.

Для навчання нових дій дітям спочатку демонстрували схематичну модель рухів на малюнку. Малюнок залишався на видному місці, щоб кожна дитина могла його побачити. Потім виконувався послідовний наочний показ рухів. Наступним кроком

було навчання виконання цього руху за допомогою прямої допомоги тренера або помічників.

На всіх етапах навчання глухих дітей плавання пояснення і демонстрація зразків супроводжувалися застосуванням наочних приладь, засобів та елементів ідеомоторного тренування, додаткових орієнтирів, використанням тактильної мови з виразною артикуляцією. Наочний матеріал дозволив акцентувати увагу на основних елементах вправи і попереджати можливі помилки. Також застосовувався показ вправ на живій моделі, що стимулювало наочно-дійову і наочно-образну пам'ять дітей.

Розвитку пізнавальної діяльності, здатності до аналізу й узагальнення у глухих дітей сприяли порівняння, які постійно використовувалися під час вивчення спеціальних плавальних термінів, оволодіння технікою виконання плавальних рухів, спеціалізованих жестів. Дошкільникам було потрібно не тільки подивитися на предмет або зображення і запам'ятати їх, але й виявити в них відмінності, відповісти на певне запитання, провести порівняння і т. ін.

Заняття з глухими дітьми 5-6 років проводилися два рази на тиждень упродовж 10 місяців, після чого було проведено прикінцеві зрізи в контрольних та експериментальній групі із метою з'ясування ефективності розробленої експериментальної корекційної методики розвитку пізнавальної діяльності глухих дітей 5-6 років у процесі навчання плавання. За результатами прикінцевих зрізів було зафіксовано покращання всіх показників пізнавальної діяльності глухих дітей 5-6 років, що контролювались у дослідженні і визначалися за ступенем прояву самостійності, результативності і правильності виконання завдань.

Узагальнені дані констатувального і прикінцевого зрізів наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Рівні розвитку пізнавальної діяльності глухих дітей (хлопчиків і дівчаток) 5-6 років (КГ-1 та ЕГ) та їхніх одноліток без порушення слуху (КГ2) (у %)

Експериментальні зрізи	Групи	Рівні розвитку пізнавальної діяльності							
		Достатній		Задовільний		Нижче задов.		Низький	
		Х	Д	Х	Д	Х	Д	Х	Д
Констатувальний	ЕГ	-	-	-	-	20,3	22,1	79,7	77,9
	КГ1	-	-	-	-	22,8	23,6	77,2	76,4
	КГ2	9,5	14,7	60,6	71,4	29,9	13,9	-	-
Прикінцевий	ЕГ	-	-	14,6	17,1	55,9	64,8	29,5	18,1
	КГ1	-	-	-	-	24,3	29,1	75,7	70,9
	КГ2	14,9	18,5	66,3	75,4	18,8	6,1	-	-

Як свідчать наведені в таблиці дані, на констатувальному етапі у групах глухих дітей (ЕГ і КГ1) не було виявлено жодної дитини з достатнім та задовільним рівнями розвитку пізнавальної діяльності. Рівень нижче задовільного показали 20,3% дівчат і 22,1% хлопчиків ЕГ, 22,8% і 23,6% хлопчиків та дівчат КГ1. Низький рівень пізнавальної діяльності виявлено в 79,7% хлопчиків і 77,9% дівчат ЕГ. У КГ1 низький рівень зафіксовано в 77,2% хлопчиків і 76,4% дівчат. У контрольній групі дітей без порушення слуху (КГ2) достатній рівень було виявлено в 9,5% хлопчиків і 14,7% дівчат, задовільний – у 60,6% хлопчиків та 71,4% дівчат, нижче задовільного – у 29,9% хлопчиків і в 13,9% дівчаток. Низький рівень розвитку пізнавальної діяльності в цій групі не було виявлено.

Після впровадження експериментальної корекційної методики розвитку пізнавальної діяльності глухих дітей у процесі навчання плавання в експериментальній групі відбулися позитивні зміни. Достатнього рівня розвитку пізнавальної діяльності в цій групі зафіксовано не було, але в 14,6% хлопчиків і в 17,1% дівчат виявлено задовільний рівень; рівень нижче задовільного – у 55,9% хлопчиків та 64,8% дівчат, низький рівень – у 29,5% хлопчиків і 18,1% дівчаток.

У КГ1 достатнього і задовільного рівня розвитку пізнавальної діяльності не досягла жодна дитина. Рівень нижче задовільного виявили 24,3% хлопчиків і 29,1% дівчаток цієї групи, низький рівень – 75,7% хлопчиків та 70,9% дівчат. У КГ2 достатній рівень зафіксовано в 4,9% хлопчиків і 18,5% дівчат, задовільний – у 66,3% хлопчиків та 75,4% дівчат, нижче задовільного – у 18,8% хлопчиків і 6,1% дівчаток. Низького рівня розвитку пізнавальної діяльності в цій групі не виявлено. За показниками фізичного стану глухих дітей в ЕГ після проведення експерименту відбулися значні позитивні зміни в показниках життєвої ємності легенів і базових координаційних здібностей. У контрольних групах суттєвих позитивних змін не виявлено.

Отже, наведені дані щодо динаміки розвитку пізнавальної діяльності глухих дітей 5-6 років у процесі навчання плавання засвідчили ефективність розробленої експериментальної корекційної методики, що підтверджено методами математичного аналізу.

ВИСНОВКИ

1. Критеріями розвитку пізнавальної діяльності дитини дошкільного віку є ступінь її самостійності, результативності і правильності у виконанні завдань пізнавального характеру. Найбільш характерні особливості розвитку пізнавальної діяльності дошкільників із порушенням слуху виявляються в їхньому зорово-диференційованому сприйманні, логічно-образному і наочно-дійовому мисленні, увазі, здатності до аналізу й узагальнення, орієнтації в просторі.
2. Експериментальна модель корекційної методики розвитку пізнавальної діяльності глухих дітей 5-6 років у процесі навчання плавання містить систему дихальних і фізичних вправ зі спеціальним символічно-жестовим супроводом; комплекс рухливих ігор і завдань для індивідуального і групового виконання в умовно-водному та водному середовищі, що розраховані на взаємодію з однолітками без порушення слуху і спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності дошкільників.
3. Ефективність методики доведена кількісним і якісним аналізом результатів формувального експерименту. В експериментальній групі відбулися позитивні зміни в рівнях розвитку пізнавальної діяльності глухих дітей 5-6 років. Кількість глухих дітей із задовільним рівнем пізнавальної діяльності зросла на 14,6% у хлопчиків та на 17,1% – у дівчат, з рівнем нижче задовільного – на 35,6% у хлопчиків та 42,7% – у дівчат; з низьким рівнем – зменшилася відповідно на 50,2% і 59,8%. У контрольній групі глухих дітей ці зміни були незначними.

ЛІТЕРАТУРА

1. Байкіна Н.Г. Коррекция двигательной сферы глухих школьников в процессе физического воспитания / Н.Г. Байкіна // Материалы VII Всесоюзных педагогических чтений. – М., 1985. – С. 2-3.
2. Боскис Р.М. Учителю о детях с нарушениями слуха : кн. для учителя / Рахиль Боскис. – М.: Просвещение, 1975. – 125 с.
3. Выготский Л.С. Игра и ее роль в психологическом развитии ребенка / Л.С. Выготский // Вопросы психологии. – 1966. - № 6. – С. 62-76.
4. Запорожец А.В. Психология действия: избр. психол. тр. / Александр Запорожец. – Воронеж : МОДЭК, 2000. – 731 с.
5. Мясичев С.А. Двигательная и психическая реабилитация глухих и слабослышающих мальчиков 9-12 лет средствами плавания: дис. на соиск. уч. степени канд. пед. наук : 13.00.04 / С.А. Мясичев. – Краснодар, 2003. – 164 с.
6. Силантьев Д.О. Коррекция физического развития слабозорих детей средствами

плавання. автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. пед. наук. / Д.О. Силантьєв. – К., 2001. – 24 с.

7. Тигранова Л.И. Умственное развитие слабослышащих детей: младший школьный возраст / Людмила Тигранова. – М.: Педагогика, 1978. – 96 с.
8. Яшкова Н.В. Наглядное мышление глухих детей / Наталья Яшкова. – М.: Педагогика, 1988. – 141 с.

УДК 796.1:612.17-053.5

ВПЛИВ СЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ІГРОВИХ ВИДІВ СПОРТУ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ ШКОЛЯРІВ 14-15 РОКІВ

Соколова О.В., к. фіз. вих., доцент, Люта Д.А., студент

Запорізький національний університет

Визначено показники функціонального стану серцево-судинної системи школярів 14-15 років, які займалися в секціях з футболу, волейболу і баскетболу. Результати дослідження свідчать про позитивний вплив секційних занять з ігрових видів спорту на показники функціонального стану серцево-судинної системи школярів 14-15 незалежно від секції, яку вони відвідували.

Ключові слова: функціональний стан, серцево-судинна система, школярі, 14-15 років, секційні заняття, футбол, волейбол, баскетбол.

Соколова О.В., Лютая Д.А. ВЛИЯНИЕ СЕКЦИОННЫХ ЗАНЯТИЙ ПО ИГРОВЫМ ВИДАМ СПОРТА НА ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ СЕРДЕЧНО-СОСУДИСТОЙ СИСТЕМЫ ШКОЛЬНИКОВ 14-15 ЛЕТ / Запорожский национальный университет, Украина.

Определены показатели функционального состояния сердечно-сосудистой системы школьников 14-15 лет, которые занимались в секциях по футболу, волейболу и баскетболу. Результаты исследования свидетельствуют о позитивном влиянии секционных занятий по игровым видам спорта на показатели функционального состояния сердечно-сосудистой системы школьников 14-15 лет независимо от секции, которую они посещали.

Ключевые слова: функциональное состояние, сердечно-сосудистая система, школьники, 14-15 лет, секционные занятия, футбол, волейбол, баскетбол.

Sokolova O.V., Lyuta D.A. THE INFLUENCE OF THE SECTIONAL STUDIES OF THE PLAYING SPORTS ON THE FUNCTIONAL STATE OF THE CARDIOVASCULAR SYSTEM OF 14-15 YEARS OLD STUDENTS / Zaporizhzhya national university, Ukraine.

The indicators of the functional state of the cardiovascular system of 14-15 years old students, which attended football, volleyball and basketball sections, are defined. The results of the research show the positive influence of the sectional studies of playing sports on the indicators of the functional state of the cardiovascular system of 14-14 years old students with no difference of what section they attended.

Key words: functional state, cardiovascular system, students, 14-15 years old, sectional studies, football, volleyball, basketball.

ВСТУП

Значення фізичної культури в шкільний період життя людини полягає у створенні фундаменту для всебічного фізичного розвитку, зміцнення здоров'я, формування різнобічних рухових умінь і навиків [1, 2, 3].

Аналіз шкільних програм із фізичного виховання дозволив стверджувати, що на сьогодні практично немає реальної можливості здійснити такий важливий принцип, як забезпечення диференційованого та індивідуального підходу до учнів з урахуванням стану їх здоров'я, фізичного розвитку й фізичної підготовленості,